

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

ANDRE IN DE PUREE

Een toneelstuk voor en door kinderen
van 5 tot 12 jaar in twee bedrijven

door

Dirk Dobbeleers

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1992

Nr. 1662

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TIEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

cop. 1988 Toneelfonds J. Janssens/Dirk Dobbeleers

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

NUTTIGE WENKEN:A. Decor:

De eerste en laatste scène worden voor het doek gespeeld. Een bord op wieltjes, enkele schoolbankjes en een verloren wandplaat zullen de klassituatie wel voldoende oproepen. Zorg ervoor dat een kind van 10 jaar alles aan de kant kan zetten.

Na de eerste scène schuift het doek open en wordt het dorpsplein zichtbaar. Het aantal woningen doet niets ter zake. Een burgemeesterswoning en een fraai huisje voor juffrouw Koffieslurp worden best wel voorzien. Beschikt men over een groot decor, dan kan de slager, de kapper,.... ook vanuit zijn eigen huis opkomen om er later weer in te verdwijnen. Het zou tot het spektakel bijdragen als er voor het huis van de burgemeester een dubbele trap stond, op die manier komt er zeker reliëf in het spelen. De burgemeester moet dan wel via die trap in zijn woning kunnen verdwijnen. Het huisje van juffrouw Koffieslurp kan eventueel met een klein hek versierd worden. Het stuk kan echter ook zonder woningen gespeeld worden.

Een pomp, een brievenbus en wat groen fleuren het geheel zeker op. André kan die bus nu en dan eens lichten, de andere dorpingen kunnen er soms een brief in deponeren.

B. Tijdstip:

De eerste scènes vinden plaats op een vrijdagmiddag. We stappen in het stuk omstreeks half vier, het einde van de school nadert. De rest van het eerste bedrijf en een groot stuk van het tweede bedrijf spelen zich gedurende één dag af. De tijdstippen staan meestal duidelijk in de tekst vermeld, anders spreken ze voor zichzelf of zijn ze niet belangrijk. De nachtelijke scène, halfweg het tweede bedrijf, kan best bij gedempt licht gespeeld worden. Zorg er wel voor dat iedereen nog voldoende kan zien. De volgende scènes spelen zich

2.

tijdens de ochtend van een nieuwe dag af. De laatste scène vindt terug op vrijdagavond plaats, ditmaal een uurtje na schooltijd.

C. Personages:

De mannen bezetten de meeste rollen in dit stuk. Deze mannenrollen kunnen echter zonder problemen door vrouwen vertolkt worden.

ANDRE (kind) : Een echte dromer. Hij gaat volledig op in zijn fantasieën. Als hij gestraft wordt, gehoorzaamt hij bijna automatisch. Hij is het immers gewoon.

Als hij merkt dat hij opgesloten wordt, geraakt hij toch even in paniek, daarna schikt hij zich weer in z'n lot.

ANDRE: (postbode) Een erg goed geluimd type. Hij houdt van grapjes en bekijkt alles langs de zonnige kant. Hij verplaatst zich per autopéd. Als hij echt in de puree zit, vindt hij dat wel erg en wil hij het kost wat kost terug goed maken.

ONDERWIJZER: Is niet van de slechtste, maar begrijpt kinderen als André niet. Uit zijn kleding en uit zijn manieren van doen mag blijken dat hij van de oude stempel is. In de laatste scène is hij zelfs vriendelijk.

SPUIT: Hij is als dokter iets verstandiger dan de andere dorpingen en hij speelt dit regelmatig uit. Ligt steeds op de loer om de burgemeester de loef af te steken. Hij heeft vaak ruzie met garagehouder Koppeling, die hij minderwaardig vindt.

KOPPELING: Heeft een goed karakter, maar is niet zo heel verstandig. Hij heeft regelmatig conflicten met dokter Smit, deze wil de arme garagehouder voortdurend in de doeken doen. Een beetje naïef in zijn uitlatingen.

AGENT: Hij is ongetwijfeld de domste inwoner van het dorp. Ofwel weet hij van niets ofwel valt zijn frank veel later. De andere dorpingen zien hem liever vertrekken dan aankomen. Hij valt te pas en te onpas in slaap.

BURGEMEESTER: Hij moet de orde trachten te handhaven, maar lukt daar helemaal niet in. Hij staat eigenlijk op gelijke hoogte met de andere dorpingen. Hij is wel eens kwaad, maar voor hem geldt het principe: "Blaffende hon-

den bijten niet !"

SCHEERMES: Hij is de tegenpool van slager Kapmes, meestal moet hij voor hem onderdoen. Hij blijft redelijk kalm in al die netelige situaties. Ergens is dat wel logisch: hij is tenslotte de winnaar van de 10 miljoen.

KAPMES: Hij is de tegenhanger van Scheermes, gewoonlijk is hij deze te snel en te slim af. Als men hem uitdaagt, wordt hij verschrikkelijk kwaad en heeft hij voor niets of niemand bang.

JUFFROUW: Ze is een vrouw, die duidelijk niet meer in deze KOFFIESLURP wereld leeft. Ze gaat wat krom en draagt een belachelijk hoedje met bloemen erop. Ze heeft een paraplu waarop ze steunt. Ze is onmiddellijk over haar toeren.

KINDEREN: De klas moet zeker jongens en meisjes bevatten. In de eerste scène heeft het geen belang welk kind wat zegt. Het is prettig de kinderen bij de voornaam te noemen. Ze zijn gekleed in schoolse kledij, de meisjes misschien wel in uniform. Denk eraan dat ze hun boekentassen moeten bijhebben.

In de zevende scène zien we de kinderen buiten de klas. De jongens zijn echte kwajongens. Ze zijn alleen enthousiast als er kattenkwaad uit te halen valt. Ze werken in alles tegen.

De meisjes zijn dan weer te braaf. Zij werken over - dreven goed mee. André Vertwijfelt kan eventueel door een ander kind vervangen worden.

De verdeling jongens-meisjes moet niet toegepast worden. Het is slechts een voorstel om twee duidelijk afgebakende groepen te krijgen.

Veel plezier !

BEDRIJF 1:

Scène 1:

(De nu volgende klassituatie wordt zo getrouw mogelijk nabootst. Kinderen die willen antwoorden, steken hun vinger op. André, één van de leerlingen, let niet op. Hij kijkt in het ijle; het is duidelijk dat hij aan het dromen is.)

ONDERWIJZER: Onze laatste les van deze week gaat over de scheepvaart. Wie kent er enkele soorten vaartuigen?

KIND 1: Een uitgeholde boomstam, meester.

ONDERWIJZER: Zeer goed, de uitgeholde boomstam kunnen we het begin van de scheepvaart noemen. Welke vaartuigen gebruikte men vroeger nog?

KIND 2: Een vlot, meester.

ONDERWIJZER: Met het vlot zitten we al een stapje verder in de geschiedenis van de scheepvaart. Wat wil jij nog zeggen, kind 3? (Uiteraard krijgt kind 3 een naam.)

KIND 3: Een snek, meester.

ONDERWIJZER: Knap, kind 3, aan wie doet de snek of drakkar je denken?

KIND 4: Aan de Vikingen of Noormannen, meester.

ONDERWIJZER: Juist, ja. Nu zal ik eens een heel gemakkelijke vraag stellen. Uit welk materiaal werden de eerste vaartuigen gemaakt? (Hij kijkt even de klas rond.) André?

ANDRE: (Begint wat te stotteren) Euh....., ik heb de vraag niet zo goed gehoord, meester.

ONDERWIJZER: De vraag niet zo goed gehoord! Laat me niet lachen, je zat waarschijnlijk weer te dromen. Maar omdat het vrijdagmiddag is zal ik de vraag nog eens herhalen. Uit welk materiaal worden schepen gemaakt?

ANDRE: Uit papier, meester.

ONDERWIJZER: Wat is dat nu weer voor een antwoord?
(De andere kinderen lachen.)

ANDRE: Ja, meester, in de zomer maak ik altijd bootjes uit papier, dan kan ik die op het water laten drijven.

(De andere kinderen lachen weer.)

ONDERWIJZER: Bootjes uit papier om op het water te laten drijven ! Jij wil me zeker voor de gek houden ! Maar dat zal niet lukken, kereltje. Ga om te beginnen maar in de hoek staan en straks mag je ook nog even nablijven. (Herhaalt minachtend) Bootjes uit papier ! (André gehoorzaamt. Op dat moment klinkt de school - bel.)

ONDERWIJZER: Ziezo, de week zit er weeral op. Zet je alle - maal flink naast je bank. André, jij zet, terwijl ik de rij wegdoe, alle banken opzij. Dan hoeven de poetsvrouwen dat niet meer te doen, op die manier maak je je ook eens nuttig.

ANDRE: (Teneergeslagen) Ja, meester.

ONDERWIJZER: En daarna begin je maar aan een opstel: " Ik mag niet dromen in de klas."

ANDRE: (Nog meer teneergeslagen) Ja, meester.

ONDERWIJZER: Ik vraag me echt af wat er later van jou moet worden. Vooruit kinderen, in de rij.

(De kinderen verlaten de klas. Bij het naar buiten gaan lachen ze André uit. De meester wenst hen een prettig weekend toe. De kinderen doen hetzelfde. André blijft alleen in de klas achter.)

Scène 2:

(Terwijl hij de banken opzijzet.)

ANDRE: Elke dag is het hier hetzelfde liedje. Ik heb al - tijd alles gedaan. Elke dag ga ik wel met één of ander strafwerk naar huis. (Tot het publiek) Is dat bij jullie ook het geval ? Denk nu niet dat André Vertwijfelt alleen dit jaar het slachtoffer is. De vorige schooljaren heb ik ook meer in straf gestaan dan op mijn stoel gezeten. Weet je: soms vraag ik me af of er nog wel goede meesters bestaan ?

(Weer tot het publiek) Zijn er in jullie scholen goede meesters of goede juffrouwen ?

(André laat het publiek even reageren. Eventueel kan

hij zeggen: "Dan hebben jullie geluk." Daarna begint hij over iets anders.)

Ziezo, alles staat netjes aan de kant, daar kan de meester tenminste niet over klagen. Maar wees gerust: hij zal wel iets anders vinden om over te zagen. De meester blijft deze keer wel erg lang weg. Hij zal me toch niet vergeten zijn, zeker. (André bonkt op de deur en roept:) Is er hier nog iemand? Kan er iemand de deur openen? Ik zit nog in de klas opgesloten, hier in 4 B. (Deze vragen worden naar het doek afgevuurd. André bonkt hierbij op een al dan niet ingebeelde deur. Hij is deze keer toch wel in paniek.)

Hé, zijn jullie mij vergeten? Er komt niemand opdagen. Ik vrees dat ik het weekend hier zal moeten doorbrengen. Ik ga toch nog eens proberen. Willen jullie allemaal meeroepen, misschien horen ze me dan wel tot op straat? Is er hier nog iemand? (André roept deze zin een eerste keer alleen, daarna vraagt hij aan de kinderen om samen met hem hetzelfde te roepen.)

Niemand, ze zijn me dus toch vergeten. (Hij gaat ergens ineengedoken op een bank zitten.) Wat zal het hier koud worden! Ik kan zelfs niet aan mijn jas, want die hangt buiten aan de kapstok en de deur is op slot. Meestal tel ik af naar het weekend, maar dit keer zal het wel erg lang duren. Ik verveel me nu al.

(Hij gaat nu aan zijn bank zitten. Er staat een kleine spot op hem gericht. Hij noteert half luidop:)

Ik mag niet dromen in de klas. (Hij blijft over zijn blad staren.)

Ergens heeft onze meester wel gelijk, soms vraag ik me ook af wat ik later ga worden. Slager misschien? Nee, want ik kan niet tegen bloed. Of kapper? Nee, want de meester zegt altijd dat ik zelfs nog geen rechte lijn kan trekken, kan je je al voorstellen hoe de mensen er zullen bij lopen? Alleen een kale knikker, dat zou ik wel kunnen knippen! (Lacht even met z'n eigen mopje en krijgt dan plots een idee.)

Maar weet je wat mij wel een leuk beroep lijkt?

Postbode. Ja, dat zou me wel iets zeggen. Hij heeft veel contact met de mensen en hij werkt bijna steeds in open lucht.

(Op dat moment gaat het doek open, een dorpsplein wordt zichtbaar.)

Scène 3:

(André, de postbode heeft een zwarte snor. Hij roept al achter de scène.)

ANDRE: Opgelet ! Opgelet ! Hier komt André met z'n auto - ped. Hallo allemaal, ik ben André, de postbode van dit dorp. Wacht even, ik ga eerst mijn karretje parkeren. (Hij zet z'n autoped met de nodige zwier tegen een gevel.)

Eigenlijk is postbode een erg prettig beroep. Je komt alle dagen onder de mensen, je werkt altijd in de frisse lucht en..... (fluisterend) erg druk heb je het nu ook weer niet. (Als er op het dorpsplein een brievenbus voorzien is, kan André die op dit moment wel eens ledigen.)

Dat komt wel omdat ons dorp niet al te groot is. Ik heb dus rustig de tijd om met iedereen een praatje te maken. Ik moet er wel voor zorgen dat deze tas tegen vanmiddag leeg is. Ik hoef niet alle brieven te posten, want heel wat dorpelings weten dat ik graag een babbeltje doe. Zij komen hun brieven dan ook zelf halen, hier op het plein. Kijk, daar heb je dokter Smit al.

SPUIT: Goedemorgen, André. Is er post voor mij vandaag ?

ANDRE: Ik zal eens kijken, dokter. (Hij rommelt wat in zijn brievenbus.) Nee, geen brieven, dokter. Het zal voor een andere keer zijn.

SPUIT: Heb je goed gekeken, André ? (André rommelt nog eens in zijn brievenbus.) Ik verwacht namelijk post van garagehouder Koppeling. Hij moet me nog betalen voor zijn onderzoek van vorige week.

ANDRE: Niets, dokter Smit. Maar als ik hem tegenkom, zal ik hem vertellen dat U op zijn geld wacht.

SPUIT: Doe dat, André. (Wil weggaan, maar komt nog even te-

rug.) Zeg hem maar dat ik nog 500 fr. van hem te goed heb. Zeg, André je hebt toch weer geen grapje met mijn brief uitgehaald, zeker.?

ANDRE: O nee, dokter, dat zou ik niet durven.

SPUIT: Niet durven, laat me niet lachen, André. Jij durft zelfs de burgemeester voor de gek houden.

ANDRE: Ik hou niemand voor de gek. Ik haal alleen maar grappjes uit. Ik lach graag, weet je. U zou toch moeten weten dat lachen gezond is, dokter.

SPUIT: Zeker André, maar als iedereen zich gezond zou lachen, dan had ik als dokter geen werk meer.

ANDRE: Dat is juist, dokter. (Lacht weer.)

SPUIT: Tot straks, André !

ANDRE: Tot straks, dokter Sduit !

Scène 4:

ANDRE: Ik lach inderdaad graag en daarom bedenk ik allerlei spelletjes. Zal ik er eens één met jullie spelen ?

ANDRE: Ik heb wel één vrijwilliger nodig. (André duidt een kind aan dat op het podium klimt.) Het spelletje gaat zo: (André vraagt de naam van het kind.) Jij kiest met je ogen dicht een briefomslag uit mijn tas. Ik gooi die dan in de eerste brievenbus die ik tegenkom. Op die manier moeten de mensen lang zoeken naar hun brieven. En daar moet ik dan om lachen. (Het spelletje wordt gespeeld. Het kind wordt bedankt en gaat terug zitten.) Ik ken nog spelletjes, maar die zal ik voor straks houden, want we krijgen weer bezoek, zie ik.

KOPPELING: Goedemorgen, André.

ANDRE: Goedemorgen, Koppeling.

KOPPELING: Ik durf er bijna om te wedden dat jij een brief voor mij hebt.

ANDRE: Ik zal eens kijken, Koppeling.

KOPPELING: (Terwijl André in zijn tas zoekt.) Lekker weetje voor de tijd van het jaar, hé ? Toch denk ik dat

we vandaag nog regen krijgen.

ANDRE: Niets, Koppeling, geen post voor jou vandaag.

KOPPELING: Heb je wel goed gekeken, André ? Dokter Spuit staat immers nog 500 fr. bij me in het krijt. Hij zou me per brief betalen. Zijn wagen was vorige week stuk en ik heb hem hersteld.

ANDRE: Als ik de dokter zie, dan zal ik hem vertellen dat jij hem zoekt, Koppeling.

KOPPELING: Een goed idee, André. Bedankt !

ANDRE: Zonder dank, Koppeling. (De garagehouder wil weggaan, maar komt nog even terug.)

KOPPELING: Het is toch weer geen grapje van jou, hé André, want jij hebt ons al meer dan eens voor de gek gehouden.

ANDRE: (Plechtig) Ik zweer je dat ik geen grapje met je heb uitgehaald. Ik zou trouwens niet durven, binnenkort is mijn autopéd weer eens stuk en wie weet hoe herstel jij ze dan !

KOPPELING: Dan plaats ik er banden op die na vijf minuten ontploffen.

ANDRE: (Lacht weer) Dan kom ik op slag in de hemel.

KOPPELING: Daar kom jij niet. Daarvoor ben jij veel te ondeugend. Oei, daar komt agent Fluithard aan. Ik maak me maar snel uit de voeten, want als hij me hier ziet, dan wil hij me weer een bekeuring geven.

KOPPELING: (Koppeling gaat af.)

ANDRE: Ik ga er ook vandoor, want als de agent me hier aantreft, dan werpt hij me misschien wel in de gevangenis. Agent Fluithard vindt het ongepast dat ik steeds grapjes uithaal. Nog even snel bij de burgemeester bellen en dan.... hollen maar. (André neemt zijn autopéd en maakt zich snel uit de voeten.)

Scène 5:

(De agent komt net op als de burgemeester zijn deur opent.)

BURGEMEESTER: Waarover wens je me te spreken, agent Fluithard ?

AGENT: Ik wens U helemaal niet te spreken, burgemeester, ik kom alleen kijken of alles ordelijk en rustig verloopt op ons dorpsplein.

BURGEMEESTER: Heb jij dan niet bij me aangebeld ?

AGENT: In geen geval. Ik zou niet zomaar bij U durven aan bellen.

BURGEMEESTER: Dan begrijp ik er niets meer van. Weet je, agent Fluithard, de laatste tijd ben ik vaak het slachtoffer van belleketrek. Ik word het flink beu altijd voor niets naar de deur te moeten rennen.

AGENT: Ik zal proberen de dader te pakken. Ik zal een list bedenken. En als ik hem heb, dan zal ik hem een flinke bekeuring geven, één van minstens 5000 fr.

BURGEMEESTER: Doe dat, agent Fluithard. Ik veronderstel dat die vervelende postbode van ons er weer voor iets tussenzit. Hij bedenkt wel meer van die flauwe grappen.

AGENT: Dan is hij verdachte nummer 1. Ik zal hem extra in 't oog houden.

BURGEMEESTER: Geef hem inderdaad maar een flinke bekeuring als je hem betrapt. En zorg ervoor dat iedereen me met rust laat, want ik heb bergen werk.

AGENT: Komt in orde, burgemeester. Ik verzeker U dat niemand U zal storen.

BURGEMEESTER: Bedankt, agent Fluithard. (Hij verdwijnt terug in zijn woning.)

AGENT: (Erg gewichtig) En ik zal eens gaan kijken waar verdachte nummer 1 ergens uithangt.
(De agent gaat ook af.)

Scène 6:

(André komt terug op met z'n autoped.)

ANDRÉ: Opgelet ! Opgelet ! Hier komt André met zijn autoped. Ik heb het gesprek tussen agent Fluithard en de burgemeester helemaal afgeluisterd. Ik zal er maar op letten dat ik de eerste dagen uit de handen van onze agent blijf. Ik kan er natuurlijk ook voor zorgen dat iemand anders de schuld krijgt. Daar zal ik eens moeten

over nadenken.

Maar eerst moet ik de brieven nog bij juffrouw Koffie-slurp bezorgen. Dat brengt wel een probleem mee.

Juffrouw Koffieslurp is namelijk niet getrouwd. Ik weet wel hoe dat komt. Ten eerste is ze verschrikkelijk lelijk en ten tweede kan ze vreselijk hard zagen.

Als jullie haar straks zien, dan zullen jullie me wel gelijk geven. Juffrouw Koffieslurp is wel erg rijk en om te beletten dat dieven haar zouden bestellen, heeft ze een waakhond gekocht. Nu heeft niemand last van dat beest, behalve de postbode natuurlijk. Hij kan me zo gevaarlijk aankijken dat ik bijna in m'n broek doe van de schrik. (Wijst op een huis.)

Kijk, hier woont juffrouw Koffieslurp. Ik steek de brief nog maar in de brievenbus of daar klinkt het geblaf al. (Op dat moment wordt een bandje met hard en gevaarlijk hondegeblaf opgezet.)

Ik had jullie gewaarschuwd. Het was deze keer dus geen spelletje. Kijk eens aan, daar komen de slager en de kapper aan. Zij wonen naast elkaar en maken meestal ruzie. Ik vind ze wel grappig.

(André zet zich opzij en slaat het tafereeltje vanop een afstand gade.)

SCHEERMES: Ik heb een eitje met jou te pellen, Kapmes.

KAPMES: Dat zal niet gaan, Scheermes, ik verkoop geen eieren, alleen vlees.

SCHEERMES: Ha, ha, ha ! Jij bent zeker ook de plezantste thuis als er niemand anders is. Weet je dat de biefstuk die je me gisteren verkocht hebt, zo taai was dat ik hem met hamer en beitel heb moeten bewerken ?

KAPMES: Ik kan er ook niet aan doen dat jij niet met een mes kan snijden. Jij bent trouwens de enigste in het dorp die over mijn biefstukken klaagt.

SCHEERMES: Wat wil je: als ik altijd de slechste stukken vlees krijg !

KAPMES: Nu jij me toch zo staat te beledigen, zal ik het ook eens over jou hebben. Toen ik mijn baard vorige week in jouw kapsalon liet scheren, kon ik bijna in mijn